

Onderwerp**Brede bestuurlijke dialoog over diepe plassen****Kern mededeling:**

Met deze mededeling wil het college u informeren over een brede bestuurlijke dialoog over diepe plassen waar gedeputeerde Smelik in 2021 aan heeft deelgenomen en de wijze waarop het college hierin positie neemt.

Mededeling:

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft, mede naar aanleiding van het rapport van commissie Kuijken "kleine korrels, grote discussie" op 12 mei 2020 aan de kamer toegezegd een beleidsonderzoek diepe plassen uit te voeren. Onderdeel hiervan is een brede bestuurlijke dialoog met zowel overheid als bedrijfsleven. Dit met als doel vanuit een gezamenlijke probleeminventarisatie te komen tot bouwstenen voor toekomstig beleid rekening houdend met de instrumenten die de Omgevingswet gaat bieden.

Ook het college herkent de noodzaak om het beleid rondom toepassen van grond of baggerspecie toekomstbestendig te maken. Te vaak ontstaat er een beeld in de media of bij de politiek dat het beleid niet voldoende bescherming biedt voor het milieu. Dat je iets mag toepassen conform wet- en regelgeving, wil immers nog niet zeggen dat het ook wenselijk is.

Ook bij u leven er terecht vragen over de wenselijkheid van bepaalde toepassingen van grond of baggerspecie. Zo heeft FvD in 2020 vragen gesteld over het toepassen van granuliet in de Markerwadden (#2665493, #2677966) en zijn er recentelijk in december 2021 door JA21, CU en PVV vragen gesteld over het toepassen van industriegrond in de Markerwadden (#2877560, #2876473 en #2876031).

Mede naar aanleiding van uw Statenvragen heeft het college een signaal af gegeven aan de DG van DGWB, [REDACTED] dat wij ons zorgen maken over het landelijke beleid rondom het toepassen van bouwstoffen, grond of baggerspecie. Zodoende heeft Jaap Slootmaker het college van provincie Flevoland uitgenodigd om deel te nemen aan de bestuurlijke dialoog (zie # 2812856). Gedeputeerde Smelik is namens het college ingegaan op de uitnodiging.

De bestuurlijke dialoog bestaat uit drie rondetafelgesprekken die op 28 juni, 1 oktober en 9 december jl. plaatsvonden en een afsluitende bestuurlijke bijeenkomst die in het tweede kwartaal van 2022 georganiseerd gaat worden. De rondetafelgesprekken hebben geleid tot een gezamenlijke probleemanalyse en bouwstenen voor toekomstig beleid onder de Omgevingswet. Voor de inhoud van de rondetafelgesprekken verwijzen wij u naar de verslagen (#2850162, #2919600, #2919601).

Ondanks dat de bestuurlijke dialoog over enkel het verondiepen van diepe plassen ging, heeft gedeputeerde Smelik namens het college standpunten ingebracht die volgens het college in acht genomen moeten worden bij het gehele beleid rondom toepassen van grond of baggerspecie. Het college tracht zodoende bij complexe vraagstukken, zoals deze, een bijdrage te leveren aan het grotere geheel en niet enkel in te zoomen op de vraag die voorligt.

De belangrijkste speerpunten die namens het college zijn ingebracht zijn als volgt:

Registratienummer

2890041

Datum

14 februari 2021

Afdeling/Bureau

SENB

Openbaarheid**Openbaar****Portefeuillehouder****Smelik, C.W.****Ter kennisname aan PS en****burgerleden**

Mededeling

Bladnummer

2

Registratienummer

2890041

- Het bevorderen van een circulaire economie door hergebruik van grond of baggerspecie wordt erkend, maar hierbij mogen economische of commerciële belangen nooit de boven- toon voeren. Belangen dienen gelijkwaardig gewogen worden en basisrechten zoals gezondheid van omwonenden mogen niet worden geschonden..
- Nut en noodzaak van het verondiepen gaat vooral over de regionale nut en noodzaak (= vraag) om een plas te verondiepen en niet over de nut en noodzaak om grond of baggerspecie af te zetten.
- Welke grond of baggerspecie geschikt is voor een verondieping van een plas volgt niet enkel uit de chemische kwaliteit, maar volgt na een integrale afweging van alle milieueffecten. Vanuit het gewenste einddoel/functie van de verondieping kan worden bepaald aan welke voorwaarden (chemisch, fysisch, biologisch) de toe te passen grond of baggerspecie moet voldoen. Dit geldt overigens ook voor het algehele beleid rondom toepassen van grond of baggerspecie.
- Ook voorwaarden vanuit de omgeving als resultante van een participatieproces, zoals bijvoorbeeld de herkomst van de grond of baggerspecie, moeten meegewogen kunnen worden in het bepalen welke grond of baggerspecie geschikt is. De gemeenten zouden een grote rol moeten krijgen in dit participatieproces.
- Het is denkbaar dat de provincie een regisserende rol krijgt bij het vormgeven van een integrale beoordeling van de milieueffecten, om te voorkomen dat de beoordeling verdeeld is over meerdere bestuursorganen of is toebedeeld aan bestuursorganen die tevens een belang hebben bij de afzet van grond of baggerspecie.

Tot slot

Binnen IPO-verband lijkt er draagvlak voor een regierol voor de provincie, mits er ook capaciteit en financiën hiervoor vrijgemaakt kunnen worden. Daarom is er door het college gepleit om de regierol landelijk in beleid vast te leggen.

Na de slotbijeenkomst zal het college de Staten informeren over de eindconclusie van de bestuurlijke dialoog.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
Uitnodiging en programma ronde 1	2812856	Ja
Verslag bestuurlijke dialoog d.d. 28-06-2021	2850162	Ja
Verslag bestuurlijke ronde 2 def	2919600	Ja
Integraal verslag bestuurlijke ronde 3 verzend	2919601	Ja

Bouwen aan Vertrouwen

Programma bestuurlijke gespreksronde Diepe Plassen

28 juni 2021

Op 28 juni neemt u deel aan de bestuurlijke gespreksronde over diepe plassen in Nederland. Hierbij ontvangt u nadere informatie over het programma.

Aanleiding en doel

Dit jaar zijn wij een beleidsonderzoek gestart naar diepe plassen. Er is breed zorg over het verondiepen van diepe plassen. Terugkerende onderwerpen zijn; is het verondiepen wel nuttig, heeft het ecologische waarde, kunnen wij de import van grond niet stoppen, hoe zit het met de plastics in de baggerspecie, weten wij wel wat er in de diepe plassen verdwijnt, is het niet een afvalstort/verdienmodel, etc.? Inmiddels is een belangrijke stap gezet door met de Omgevingswet een vergunning- en een MER-beoordelingsplicht te introduceren. Echter de zorgen vragen om een verdere heroriëntatie op het diepe plassen beleid. Dit komt ook tot uiting in een aantal moties dat door de Tweede Kamer is aangenomen. Zo heeft de Tweede Kamer verzocht om een bestuurlijke stuurgroep in te stellen en om een voorstel voor meetbare ecologische criteria.

Onderzoek Diepe Plassen

Het onderzoek bestaat uit 2 sporen: het onderzoeken naar de robuustheid van de regelgeving Omgevingswet (inhoudelijk spoor) en het formuleren van bouwstenen voor beleid (bestuurlijk spoor).

Het formuleren van bouwstenen voor beleid vindt plaats in 3 bestuurlijke rondes en een afsluitende bijeenkomst:

- Ronde 1 (28 juni): Beeldvorming en probleemanalyse.
- Ronde 2 (1 oktober): Beschouwing knelpunten/dilemma's vanuit een breder perspectief. Toewerken naar mogelijke oplossingen, bouwstenen voor nieuw beleid.
- Ronde 3 (4 november): Waardering van mogelijke oplossingen/ bouwstenen voor nieuw beleid en in beeld brengen van de consequenties.

- Afsluitende bijeenkomst (9 december): In de afsluitende bijeenkomst worden de resultaten gepresenteerd.

Programma 28 juni

De eerste bestuurlijke ronde is gericht op beeldvorming en probleemanalyse. Het programma is als volgt:

10.00 Welkomstwoord en inleiding door dagvoorzitter [REDACTED], directeur Waterkwaliteit, Ondergrond en Marien, ministerie van I&W

10:25 Eerste gespreksronde: knelpunten/ risico's/ kansen

- Wat vindt u de belangrijkste thema's m.b.t. het diepe plassen beleid in Nederland?
- Wat zijn voor u de belangrijkste knelpunten/ risico's/ kansen?
- Kunt u dat onderbouwen?

11:30 Tweede gespreksronde: Dilemma's/ belangen

- Gezien de knelpunten/ risico's/ kansen, tegen welke dilemma's loopt u aan?
- Welke belangen spelen hierbij een rol?
- Kunt u dat onderbouwen?

12.20 Afsluiting door [REDACTED]

Wij zien ernaar uit om de 28^e met elkaar in gesprek te gaan.

Techniek

Het programma vindt plaats in Microsoft Teams. U heeft hiervoor een uitnodiging ontvangen in uw agenda.

[REDACTED]

Directeur Waterkwaliteit, Ondergrond en Marien, ministerie van I&W

Verslag

'Bestuurlijke dialoog beleidsonderzoek diepe plassen'

28 juni 2021

1 Inleiding

Op 28 juni jl. heeft u samen met andere bestuurders, directeuren en vertegenwoordigers van belangenverenigingen deelgenomen aan de eerste bestuurlijke dialoog in het kader van het beleidsonderzoek diepe plassen. De dialoog stond in het teken van gezamenlijke beeldvorming. Vanuit verschillende invalshoeken hebben we kansen, knelpunten, risico's en dilemma's benoemd die samenhangen met het diepe plassen vraagstuk.

In dit verslag zijn de uitkomsten van de dialoog beschreven en geclusterd naar vijf thema's:

1. Nut en noodzaak van verondiepen.
2. Governance: versterking van de regie in de keten.
3. Markt/ontwikkelaars.
4. Versterking van vergunningverlening, handhaving en toezicht.
5. Normering, toetsing en imago.

De thema's worden als volgt beschreven:

- Samenvatting van de opvattingen die in de gesprekken naar voren zijn gekomen.
- De belangrijkste issues en dilemma's die zijn benoemd.

2 Thema 1: nut en noodzaak van verondiepen

2.1 Samenvatting dialoog

De nut en noodzaak van verondiepen is langs drie perspectieven genoemd: (1) de noodzaak van het winnen van delfstoffen, (2) de noodzaak om grond en bagger te bergen en (3) de ecologische meerwaarde van diepe plassen en verondiepen.

Nut en noodzaak van het winnen van delfstoffen

De noodzaak van het winnen van delfstoffen wordt alom onderkend. De bouwopgave is groot, behoefte aan zand en grind zal onverminderd groot blijven. Delfstoffenwinning lijkt niet omstreden.

Nut en noodzaak om grond en bagger te bergen in diepe plassen

De noodzaak tot het bergen van grond en bagger wordt onderkend. Deze noodzaak volgt uit de grote bouwopgave, de aanleg van infrastructuur en onderhoud van vaarwegen, waterwegen en watergangen. Het omgaan met diepe plassen is daarmee ook een grondstoffenopgave. Er is dus ruimte nodig om deze materiaalstromen toe te passen. Over de voorwaarden waaronder en de wijze waarop deze materiaalstromen in de diepe plassen mogen worden toegepast, zijn kritische kanttekeningen geplaatst.

Daarbij lijken er onvoldoende mogelijkheden om deze (licht verontreinigde) grondstoffen op het land toe te passen. Tegelijkertijd lijkt er bij diepe plassen een situatie te zijn ontstaan, waarin er meer vraag is dan aanbod aan materiaal. Dit creëert een aanzuigende werking vanuit het buitenland en stimuleert bovendien dat materiaalstromen over grote afstanden worden getransporteerd met een grotere 'CO₂ foodprint' tot gevolg.

Nut en noodzaak om te verondiepen vanuit ecologische meerwaarde

Het algemene beeld dat 'verondiepen goed is voor de natuur' wordt ter discussie gesteld. Aanwezigen stellen dat genuanceerder naar de ecologische kwaliteit van diepe plassen moet worden gekeken. Soms levert verondiepen een verbetering op, soms is het diep laten van een plas ecologisch het meest passend. Binnen de PAGW (Programmatische Aanpak Grote Wateren) kan verondiepen één van de maatregelen voor natuurontwikkeling zijn. Bovendien draagt verondieping bij aan het realiseren van de doelstellingen uit de Kader Richtlijn Water (KRW). Benadrukt wordt dat verondiepen lokaal maatwerk is. Het moet op lokaal niveau ecologische meerwaarde leveren en passen binnen de lokale ruimtelijke visies en plannen.

De vraag is groter dan het aanbod

Door het aantal verondiepingsprojecten is de vraag naar grond en bagger groter dan het aanbod. Hierdoor kunnen verondiepingen niet altijd binnen de beoogde realisatietermijn van 10 jaar worden afgerond. Dit leidt onder andere tot verhoogde importvolumes, van buiten de provincie/regio en het buitenland. De vraag is opgeworpen of het niet beter is eerst de lopende verondiepingsprojecten af te ronden alvorens een nieuw project te starten. In dat verband is gevraagd om meer regie/volumebeleid.

Het huidige beleid stimuleert 'marktwerving'.

Door de grote vraag naar materiaal, goedkope transportmogelijkheden en vrij verkeer van goederen in de EU ontstaat er een aanzuigende werking (zie onder andere de groeiende volumes van grondimport, met name uit België). Dit creëert een markt waarin partijen op een goedkope wijze van hun grond af kunnen komen. Zodoende ontstaat voor diverse partijen een interessant verdienmodel. Tegelijkertijd is gesteld dat in het geval het beleid anders wordt ingericht en de mogelijkheden tot verondiepen beperkt ergens wél de rekening terecht komt. Ook de uitvoerende partijen en overheden hebben nu baat bij de huidige 'gunstige tarieven'.

Objectieve ecologische criteria

De perspectieven op de ecologische waarde van een verondieping zijn verschillend. Deelnemers geven aan dat objectieve ecologische criteria ontbreken. Er is behoefte aan een helder en transparant toetsingskader voor ecologie en er zijn veel kennisvragen op dit gebied.

2.2 Belangrijkste issues en dilemma's: 'nut en noodzaak verondiepen'

- Nut en noodzaak en daarmee de meerwaarde van een verondieping kan onvoldoende objectief worden aangetoond door het ontbreken van ecologische criteria. De vraag in dat verband is of een verondieping altijd een meerwaarde heeft voor de ecologie of dat het in bepaalde gevallen beter is een diepe plas niet te verondiepen gezien de huidige ecologische waarde.
- Door het aantal verondiepingsprojecten is de vraag naar grond en baggerspecie groter dan het aanbod met 'import' van buiten de provincie en of het buitenland tot gevolg. De vraag is in hoeverre er dan voldoende zicht is op de kwaliteit van het toe te passen materiaal en of de nadelige gevolgen voor het milieu in brede zin voldoende zijn beschouwd (grotere 'CO₂ footprint').
- De grotere vraag dan het aanbod heeft invloed op de doorlooptijd van de projecten (> 10 jaar). Dit kan ertoe leiden dat het langer duurt voordat het eindbeeld wordt bereikt of dat bij een 'slechte markt' materiaal van ver moet worden gehaald om een plas binnen de termijn te verondiepen.
- Om de vraag- en aanbodzijde beter op elkaar af te stemmen, is gevraagd om een volumebeleid en daarmee meer regie op het aantal verondiepingsprojecten. De vraag/het dilemma is of daarmee niet te veel wordt ingegrepen in de vrije markt.
- De toepassingsmogelijkheden van overtollige, vaak licht verontreinigde grond en baggerspecie op het land zijn beperkt. Daarom worden deze grond en baggerspecie toegepast in diepe plassen, waar wij weinig tot geen zicht meer erop hebben. De vraag is welke consequenties dit heeft voor toekomstige generaties.

3 Thema 2: Governance, versterking van de regie in de keten

3.1 Samenvatting dialoog

Versnippering van taken, rollen en bevoegdheden

Het algemene beeld is dat in de keten van ontgronden en verondiepen de taken, rollen en bevoegdheden sterk zijn versnipperd. Dit gaat ten koste van de regie. Dit maakt het lastig om een traject te overzien, met het daarbij behorende eindbeeld. Verzocht is daarom de regie in de gehele keten te versterken door het verminderen van juridische versnippering en het versterken van handhaving en toezicht. Dit moet ertoe leiden dat wij beter zicht krijgen op 'het grotere geheel'. Dit gaat niet alleen om juridische maatregelen, maar ook om integrale regie en dialoog. Versterking van handhaving en toezicht wordt expliciet en nadrukkelijk genoemd en daarom apart in paragraaf 5 beschreven.

Er zijn twee verschillende ketens: de keten van ontgronden (inclusief reconstructie/herinrichting) en de keten van het verondiepen van een diepe plas. Beiden hebben een eigen juridisch kader met verschillende rollen en bevoegdheden. Aanwezigen stellen dat 'de wereld van de grondstromen een andere wereld is dan die van de delfstoffenwinning.' Maar beide ketens zijn niet los van elkaar te zien.

Dubbele belangen

Er worden – onvermijdelijk - soms 'dubbele belangen' ervaren. Zo hebben Rijkswaterstaat en waterschappen belang bij de afzet van bagger maar zijn zij ook voor verondiepingsprojecten het bevoegd gezag. De Inspectie Leefomgeving en Transport is overigens voor de eigenwerken van Rijkswaterstaat bevoegd voor het toezicht.

Natuurmonumenten/ Staatsbosbeheer hebben tot taak om natuur te ontwikkelen en te beheren. Dit moet ook worden bekostigd. Het verdienmodel van een verondiepingsproject maakt het voor natuurmonumenten/ Staatsbosbeheer mogelijk om de gewenste natuur te ontwikkelen al dan niet in het licht van te realiseren KRW-/natuurdoelen.

Gebrekkig handelingsperspectief gemeenten

Met name gemeenten ervaren weinig handelingsperspectief. Zij geven aan geconfronteerd te worden met grondstromen waarop zij onvoldoende toezicht kunnen uitoefenen. Gemeenten vinden het belangrijk dat er Europese (KRW, N2000) en landelijke regels zijn waaraan iedereen zich dient te houden. Op lokaal niveau moet sturing mogelijk zijn op een verantwoorde toepassing van grondstromen, maatwerk met betrekking tot de inpassing in de lokale omgeving en de ecologische meerwaarde.

Met name gemeenten geven aan dat zij een kennisachterstand hebben op het gebied van bodem en water.

Samenhang tussen afval-, water en bodembeleid

Deelnemers geven aan dat het belangrijk is onderscheid te maken tussen binnendijkse (vrijstromende) en buitendijkse (meestromende) plassen, en tussen oude reeds gereed zijnde plassen en nieuwe nog te realiseren plassen. Deze kunnen elk om een andere aanpak vragen. Daarbij ook onderscheid maken tussen het reguleren van de locatie (daar waar de plas is) en het reguleren van de grondstromen. Dit vraagt om een samenhangend afval-, water- en bodembeleid.

Sommige regelgeving belemmert innovatie

Innovatie kan helpen om problemen op te lossen; bijvoorbeeld door slappe bagger te mengen met zand, waardoor het toepasbaar wordt in bijvoorbeeld dijken. Het mengen van dit soort grondsoorten is onder de huidige wetgeving echter verboden. Deelnemers geven aan dat de huidige regelgeving soms innovatie belemmert.

Verzocht is daarom veel meer in te zetten op het geven van een nieuw leven – door innovatie - aan de materialen die we nu in diepe plassen toepassen? Het beleid/juridisch kader zou zo moeten worden vormgegeven, opdat vernieuwing/innovatie wordt gestimuleerd, waardoor andere hoogwaardige vormen van toepassing mogelijk worden.

3.2 **Belangrijkste issues en dilemma's:** governance, versterking van de regie in de keten

- De bevoegdheden voor het ontgronden en verondiepen zijn versnipperd. Hierdoor ontbreekt centrale regie (één loket). Hiermee is de governance onduidelijk.
- Gemeenten ervaren te weinig handelingsperspectief en zijn daarmee niet in staat voldoende sturing te kunnen geven aan de projecten die binnen de gemeentegrenzen worden uitgevoerd. De impact van een ontgrondings- en verondiepingsproject op de omgeving is namelijk groot. Dit heeft consequenties voor het draagvlak.
- Er wordt onvoldoende toezicht en handhaving ervaren.
- Wanneer een organisatie 'dubbele belangen' dient, draagt dit niet bij het beeld van de 'onafhankelijke toezichthouder'.
- Men ervaart onvoldoende prikkels in het systeem voor innovatie. Daarom worden stoffen op een 'laagwaardige' wijze toegepast in diepe plassen. Moeten we niet veel meer investeren in innovatieve opwerkings- en verwerkingsmethoden, zodat andere toepassingsmogelijkheden rendabel worden en grond en baggerspecie niet in een diepe plas hoeven te worden toegepast?
- Het kader voor diepe plassen moet worden versterkt door een samenhangend afval-, water- en bodembeleid.

4 **Thema 3: markt/ontwikkelaars**

4.1 **Samenvatting dialoog**

Diepe plassen zijn efficiënt voor de toepassing van grond en baggerspecie

Vanuit aannemerij/baggeraars zijn diepe plassen goede locaties voor de toepassing van grond en bagger. Storten op een afvallocatie/slufter is 5 tot 10 keer zo duur als toepassing in een diepe plas.

Streven naar kwaliteit door de sector

De grond- en delfstofwinningsector is ook zelf aan zet. Zij moet kwaliteit leveren en werken op een manier die tot weinig hinder bij de omgeving leidt. Aanbestedingsmechanismen moeten hierbij helpen.

De grondstoffenbranche heeft een gedragscode voor het herinrichten van diepe plassen opgesteld en aangenomen. Daarin werkt zij aan zorgvuldige herinrichting, dat als visitekaartje van een project kan dienen: 'we willen een mooi gebied achterlaten'. De vraag is ook of certificering van grond en bagger kan helpen. In de sector 'lijden de goede uitvoerders onder de kwaden'.

Lange doorlooptijden van projecten

De lange doorlooptijd van projecten speelt een belangrijke rol. Wat doe je als je op het einde van de vergunningstermijn bent en je bent 'nog niet vol'? Je wordt door het bevoegd gezag gevraagd af te ronden, dan ga je versneld op zoek naar toe te passen grond. In deze lange doorlooptijden is niet alles vooraf voorzien.

Verandering van de spelregels

De lange doorlooptijd van projecten leidt soms ook tot 'verandering van de spelregels tijdens de wedstrijd', bijvoorbeeld als normen wijzigen of nieuwe stoffen opduiken. Bijvoorbeeld onduidelijkheid over het toe te passen materiaal en normen/beleid gecombineerd met voorzichtigheid bij bevoegde gezagen, zorgen soms voor een patstelling. Dergelijke onvoorspelbaarheid leiden tot ongewenste ondernemersrisico's. De sector geeft aan gebaad te zijn bij heldere regels die over langere tijd stabiel zijn.

Imago

Het imago van partijen die verondiepen is niet best; er is veel communicatie nodig om dit imago en de nut en noodzaak van verondiepen over het voetlicht te brengen.

PFAS

Veel projecten liggen stil in verband met PFAS en de bijbehorende bestuurlijke en maatschappelijke onrust.

4.2 Belangrijkste issues en dilemma's: markt/ontwikkelaars

- Toepassing van materiaal in diepe plassen wordt door de deelnemende vertegenwoordigers uit de baggersector gezien als een kostenefficiënte methode. Alternatieven zijn waarschijnlijk vele malen duurder. De vraag is welke alternatieven er zijn, wat deze kosten en waar de rekening dan terecht komt.
- Een vaste realisatietermijn – gesteld door het bevoegd gezag - voor het verondiepen van een diepe plas heeft invloed op de vraag en herkomst van toe te passen materiaal. Projecten hebben een lange doorlooptijd en het is dan moeilijk hoe de markt en het aanbod zich ontwikkelen.
- Het hele traject van ontgronden en verondiepen kent een lange doorlooptijd. Daardoor wijzigen de spelregels tussentijds. Dit leidt tot onduidelijkheid en zorgt soms voor een patstelling.
- Imago van het verondiepen is slecht. De goeden lijden daarbij onder de kwaden. Hierdoor lopen beeldvorming en feiten uiteen. Dit doet geen recht aan de goede intenties van de sector in algemene zin.

5 Versterking van vergunningverlening, handhaving en toezicht

5.1 Samenvatting dialoog

Vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn – mede vanwege de in paragraaf 2 genoemde versnippering - complex. Deelnemers geven aan dat het VTH stelselsimpler, transparanter en opener moet worden, met goede verdeling van de rollen. Aspecten die hierbij genoemd zijn:

- Het VTH-stelsel is verdeeld over verschillende bevoegde gezagen. Eén van de deelnemers vroeg zich af of dit systeem geen herijking behoeft. Bovendien stelt een aantal deelnemers: toezicht kan je niet aan de markt overlaten.
- Een aantal bevoegde gezagen geeft aan dat meldingen in het kader van het Besluit bodemkwaliteit geregeld voor een substantieel deel 'niet toereikend' zijn (onvolledige en/of onvoldoende informatie). Dit levert extra werklast voor handhaving en toezicht. Ook zijn er regionale verschillen in de beoordeling van de meldingen door de bevoegde gezagen.
- Een aantal deelnemers geeft aan dat de realisator van de verondieping en de beoordelaar (het bevoegd gezag) soms niet scherp genoeg zijn in hun rolverdeling.
- Doorgaans wordt na verondiepen relatief kort gemonitord op de effecten van de verondieping. Deelnemers geven aan dat deze periode veel langer zou moeten zijn en dat de omwonenden toegang zouden moeten hebben tot deze informatie.
- Het is lang niet altijd duidelijk welk materiaal in een diepe plas wordt toegepast en welke reis de grond en baggerspecie hebben afgelegd. Een goede traceerbaarheid van grond en grondstromen is van belang.
- Belangrijke randvoorwaarde is voldoende kennis en capaciteit voor toezicht en handhaving.

5.2 Belangrijkste issues en dilemma's: VTH

- De bevoegdheden zijn in de keten van ontgronden en verondiepen versnipperd en daarmee ook het toezicht en de handhaving. Dit maakt de rollen en verantwoordelijkheden niet overzichtelijk en stelt eisen aan de samenwerking. De vraag is of er voldoende waarborgen zijn voor de uitvoering van de VTH-taken.
- Meldingen in het kader van het Besluit bodemkwaliteit worden geregeld als niet toereikend beoordeeld en ook zijn er vragen over de traceerbaarheid en de kwaliteit van de toe te passen grond en baggerspecie. Dit draagt niet bij aan een positieve beeldvorming.
- Voor het vertrouwen is het van belang dat grond- en baggerstromen en daarmee ook de kwaliteit voldoende traceerbaar zijn.
- Voor adequaat en onafhankelijk toezicht is het van belang dat voldoende capaciteit beschikbaar is, het toezicht onafhankelijk kan plaatsvinden en voldoende kennis beschikbaar is. Belangrijk dat deze randvoorwaarden goed zijn ingevuld.

6 Normering, toetsing en imago

6.1 Samenvatting dialoog

Behoefte aan helderheid en transparantie

Er is behoefte aan helderheid en transparantie in de ketens, met een heldere normering (milieuhygiënisch, maar ook ecologisch). Deelnemers ervaren het imago van verondiepen als matig en incidenten lijken hierin bepalend.

Milieuhygiënisch kader

Ten aanzien van het milieuhygiënisch kader worden de volgende aspecten genoemd:

- De granuliet-discussie heeft geleerd dat lang niet altijd duidelijk is of iets grond is of een bouwstof is ('men noemt iets grond dat door 17 miljoen Nederlanders geen grond wordt genoemd').
- Er is behoefte aan eenduidige heldere normering.
- De oppervlaktewaterkwaliteit is nog niet op orde en de KRW-opgave gaat zeer waarschijnlijk niet worden gehaald. Daardoor blijft de toekomstige kwaliteit van de onderwaterbodems onzeker.
- Nog steeds worden er 'onbekende stoffen' geloosd. Nieuwe ongenormeerde stoffen ('PFAS achtige situaties') zouden zich kunnen aandienen.
- Er zijn zorgen over de mogelijke beïnvloeding van de grondwaterkwaliteit (vergrijzing) door het verondiepen. Dit geldt ook voor de oppervlaktewaterkwaliteit en de invloed daarvan op het bereiken van de KRW-doelstellingen.
- Er is een sterke behoefte aan een objectief toetsingskader voor natuur-/ecologische waarden.
- Deelnemers geven aan dat we ook de alternatieven voor het toepassen in diepe plassen in beeld moeten hebben en inzicht moeten hebben in de risico's van deze verschillende alternatieven. Daarbij bezien wat de voordelen van het concentreren van verontreinigingen op één locatie zijn, ten opzichte van het verspreid aanwezig zijn van deze verontreinigingen. Dit moet gebaseerd worden op een rationele risicobeschouwing.

Ten aanzien van imago:

- Er is beeldvorming dat verondiepen een verdienmodel is voor verontreinigde grond. Niet alleen voor de partijen die de verondieping doen (grondeigenaren en exploitanten) maar ook voor de partijen die op die manier relatief voordelig van hun bagger en onvermarktbaar bagger afkomen (dit zijn ook overheidsorganisaties).
- Er is onduidelijkheid over de bekostiging van eventuele (nu nog niet voorzienbare) problemen in de toekomst.
- Men ervaart spanning – zeker in de media en het debat – tussen feiten en fictie.
- De keten is zo complex geworden dat dit participatie en communicatie lastig maakt. Bovendien maakt het beperkte handelingsperspectief van gemeenten actieve betrokkenheid van omwonenden lastig.

- De Grondstoffenbranche geeft aan moeilijk opgewassen te zijn tegen de negatieve berichtgeving in de pers. Ook moeten we ons realiseren dat het materiaal dat we toepassen uiteindelijk van overheden komt, terwijl de bedrijven 'de schuld' krijgen.
- Projecten kunnen ook voor een positiever beeld zorgen. Er zijn verschillende goede voorbeelden. Communicatie hierover kan helpen om het imago te verbeteren.
- Zorg dat je vanaf het begin werkt aan een goed plan, en dit uitdraagt. Dit is lastiger als je werkt aan verondiepen van een reeds bestaande plas.
- De werkwijze van Ruimte voor de Rivier wordt positief benoemd: 'voor de KRW hebben we weer zo'n aanpak nodig'.

6.2 **Belangrijkste issues en dilemma's:** normering, toetsing en imago

- Voor een verondieping is een robuust normenstelsel van belang, voor zowel de kwaliteit van de toe te passen grond en baggerspecie als de beoordeling van de natuur- en ecologische waarde. Zo een kader ontbreekt nu.
- In licht van de KRW en mogelijke beïnvloeding van de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit is een samenhangende aanpak noodzakelijk (water- en bodembeleid).
- Voor de beoordeling of verantwoord wordt omgegaan met de 'risico's' moet het 'brede plaatje' worden beschouwd. Hierbij moet ook worden gekeken naar alternatieven en bekeken hoe de vormen van hergebruik van grond en baggerspecie en de risico's zich tot elkaar verhouden. Hierbij kan bijvoorbeeld de voordelen van het concentreren in een diepe plas ten opzichte van het verspreiden aan bod komen.
- De sector kampt met een slecht imago. Beeldvorming en feiten lopen nogal uiteen. Hier ligt een gezamenlijke opgave om het vertrouwen te herstellen. Het gaat hierbij enerzijds om een robuust en helder stelsel van regels en anderzijds goede planvorming en communicatie en participatie met de omgeving.
- Belangrijk om niet zelf opnieuw het 'wiel uit te vinden', maar ook te leren van de goede voorbeelden zoals 'werkwijze van Ruimte voor de Rivier projecten' en succesvolle verondiepingsprojecten.
- Er is spanning tussen de vraag om uniforme toepassingsregels enerzijds en om regionaal maatwerk anderzijds.

Verslag Tweede bestuurlijke dialoog 'beleidsonderzoek diepe plassen' 1 oktober 2021

Op 1 oktober jl. heeft u samen met andere bestuurders, directeuren en vertegenwoordigers van belangenverenigingen deelgenomen aan de tweede bestuurlijke dialoog in het kader van het beleidsonderzoek diepe plassen. De dialoog stond in het teken van verkenning van mogelijke oplossingsrichtingen. De dialoog heeft plaatsgevonden op 1 oktober in Paushuize te Utrecht en stond onder leiding van dagvoorzitter [REDACTED]. Er is gewerkt in twee groepen en twee gespreksrondes. In dit verslag zijn de uitkomsten van beide groepen samengevoegd aan de hand van de volgende thema's:

1. Nut en noodzaak van verondiepen.
2. Governance.
3. Natuur – Ruimtelijke Ordening.
4. Versterken regelgeving.
5. Vergunningverlening, toezicht en handhaving.
6. Rol van de markt.

Uw inbreng is per thema weergegeven en vervolgens is per thema – aan de hand van uw inbreng - een aantal bouwstenen voor het beleid geformuleerd. Deze bouwstenen worden tijdens de derde bestuurlijke ronde verder met u besproken.

Bij de introductie door [REDACTED] heeft gedeputeerde [REDACTED] van de provincie Gelderland aangegeven dat tijdens de eerste bestuurlijke ronde kanttekeningen zijn geplaatst bij de nut en noodzaak van verondiepingsprojecten. Deze kanttekeningen zijn onder punt 1 van dit verslag verwerkt.

1. Nut en noodzaak van verondiepen

- De nut en noodzaak van het winnen van zand en grind (ontgronden) staat niet ter discussie. De algemene opvatting is dat het zand en grind nodig zijn voor o.a. de woningbouw, utiliteitsbouw, infrastructuur, etc.
- Het grootschalig verondiepen van plassen waarbij grond, baggerspecie en reststromen vanuit heel Nederland en het buitenland kunnen worden toegepast staat wel ter discussie.
- Aangegeven is dat op de schaal van een regio/ provincie het verondiepen een functie kan hebben in het kader van bijvoorbeeld uit te voeren baggerwerkzaamheden en/of KRW-projecten in de uitwaarden.
- Door een aantal partijen is opgemerkt dat het verondiepen voornamelijk een regionale opgave zou moeten zijn. Per geval zou moeten worden bekeken of

uit oogpunt van natuur, ecologie, recreatie of breder de algemene leefomgevingskwaliteit een verondieping meerwaarde heeft. Dit vraagt om een integrale afweging. Hierbij moet ook worden betrokken het aanbod aan regionale grond en baggerspecie. De beschikbaarheid van het materiaal bepaald mede of een project daadwerkelijk kan worden gerealiseerd.

- Wanneer het toepassen van grond en baggerspecie in diepe plassen wordt beperkt, dan moeten ook voldoende alternatieven voorhanden zijn. De markt is ook gebaad bij voldoende leveringszekerheid.
- Het proces van verondiepen volgt op een ontgronding. Belangrijk om de aanleiding van een verondieping mede op grond hiervan te beschouwen (reconstructie).
- Hoewel er over een aantal projecten discussie is, zijn er ook de nodige projecten die worden gewaardeerd en waarvan het nut van de verondieping zich heeft bewezen. In dat verband zijn als goede voorbeelden genoemd de Grensmaasprojecten.
- De ontwikkeling van een gebied (ruimtelijke ordening) zou leidend moeten zijn en de verondieping een onderdeel hiervan.
- De termijn van 10 jaar waarbinnen een diepe plas moet worden verondiept speelt een belangrijke rol bij het importeren van grond en baggerspecie en/of aanvoer van buiten de regio. Bedrijven worden door deze termijn, bij een verminderd aanbod uit de regio, namelijk gedwongen om materiaal van elders te halen.
- Er kan er een mismatch zijn in vraag en aanbod? Dan kan door bijvoorbeeld een onvoorzien beperkt aanbod vanuit een regio (door vertraging van andere projecten) of onverwachtse ontwikkelen zoals met pFAS. Flexibiliteit is dan nodig om de projecten binnen de gewenste termijn te kunnen afronden.

Mogelijk bouwstenen voor beleid

Bouwsteen 1: De basis voor een goede besluitvorming moet worden gevormd door een integrale afweging waar stakeholders bij zijn betrokken. Belangrijke uitgangspunten hierbij zijn de beoordeling van de natuurwaarden, de ruimtelijke- en ecologische kwaliteit en de regionale aanbod van grond en baggerspecie. Lokaal maatwerk is ook een belangrijk aandachtspunt.

Bouwsteen 2: Onderzoek de mogelijkheid om volumebeleid te ontwikkelen zodat vraag en aanbod beter met elkaar in balans zijn.

Argumentatie:

Ad.1.

De nut en noodzaak van een verondieping zou lokaal en integraal moeten worden afgewogen. De verondieping zou daarbij moeten bijdragen aan lokale en regionale ontwikkelingen en het daarmee samenhangende aanbod aan

grond en baggerspecie. Dit om te voorkomen dat te veel vraag ontstaat met een sterk aanzuigende werking op buitenlandse grond en baggerspecie.

Ad.2.

Omdat diepe plassen binnen redelijke termijn (bijv. 10 jaar) moeten zijn verondiept, zou de vraag en het aanbod beter – landelijk en/of regionaal – op elkaar moeten zijn afgestemd. Dit zou ook kunnen inhouden dat er meer regie nodig is. Bij te veel vraag (te veel verondiepingen tegelijkertijd) wordt grond en baggerspecie over grote afstanden, en zelfs uit het buitenland, aangevoerd. Onbalans in vraag en aanbod kan tot gevolg hebben dat initiatieven te lang duren. Met veel import kan de indruk ontstaan dat het verdienmodel een belangrijke drijfveer is voor het verondiepen.

2. Governance

- Verschillende bestuurslagen zijn verantwoordelijk (bevoegd gezag) voor een deel van het proces van het winnen van zand en grind en het verondiepen. Zo is de gemeente verantwoordelijk voor de goede ruimtelijke ordening, de provincie voor de ontgrondingenvergunningen, de waterbeheerder voor het verondiepen, etc.
- Zowel de provincie als de gemeente hebben aangegeven behoefte te hebben aan meer handelingsperspectief. Daarnaast worden de regels als complex ervaren en zijn de bevoegdheden versnipperd. De vraag doet zich daarbij voor: welk bevoegd gezag is 'in de lead'? Nu wordt dit als onduidelijk ervaren; opgemerkt is dat er nu te veel instanties bij het proces zijn betrokken. Door de provincie is voorgesteld om voor het proces van ontgronden en verondiepen de regie neer te leggen bij de provincie. De gemeente vraagt daarbij om betrokkenheid. Hierbij is ook aangegeven dat dit beter past omdat de waterbeheerders in sommige gevallen 'dubbele petten' op hebben; enerzijds als bevoegd gezag, anderzijds als partij die belang heeft bij de toepassing van materiaal (beheertaak).
- Deelnemers willen meer regie op de keten en één aanspreekpunt. De provincie zou hiervoor een belangrijke rol kunnen spelen. Dit kan door de provincie een coördinerende rol te geven of bevoegdheden te wijzigen. Dit zou dan in de plaats kunnen komen of aanvullend kunnen zijn op de aanbeveling van de heer Kuijken om per verondieping een bestuurlijke stuurgroep in te stellen.
- De rijks coördinatieregeling is als mogelijkheid genoemd om de provincie een regierol te geven. Met deze regeling kunnen projecten sneller worden uitgevoerd door het stroomlijnen van complexe meervoudige regelgeving. In dat verband is ook het projectbesluit (conform Omgevingswet) genoemd.
- Het winnen van zand- en grind en het vervolgens verondiepen van een diepe plas wordt ervaren als een grote en langdurige ingreep in het landschap. Dit heeft invloed op de gemeente en haar inwoners. De gemeente en haar inwoners voelen zich vaak door de plannen voor een ontgroning/ verondieping

overvallen. Mede door het beperkte handelingsperspectief van een gemeente draagt deze situatie niet bij aan het vertrouwen tussen gemeenten/provincies en het rijk.

- Om het grootschalig grondverzet binnen de gemeente te reguleren heeft de gemeente West Maas en Waal het grootschalig grondverzet - waaronder het verondiepen van een diepe plas - onder een paraplubestemmingsplan gebracht. In het kader van de beoordeling van een voorgenomen ontwikkeling hanteert de gemeente het 'nee, tenzij' principe. Hierbij toetst de gemeente aan een aantal vastgestelde toetsingscriteria. Hiermee heeft de gemeente enig handelingsperspectief.
- Aangegeven is dat de vraag 'wat willen wij met een diep plas' en bijvoorbeeld het omliggende gebied zou in de hele afweging meer aandacht moeten krijgen, inclusief de participatie/ dialoog met de omgeving. Op dit moment lijkt het aanbod van grond en bagger een belangrijke drijfveer te zijn van een beoogde verondieping. Beide aspecten moeten in het besluitvormingsproces evenwaardig worden beoordeeld.
- Het proces van ontgronden en verondiepen kent vaak een lange doorlooptijd, soms wel 20 tot 25 jaar. Het komt dan ook voor dat de regels tussentijds worden gewijzigd. Dit leidt tot onduidelijkheid bij zowel de initiatiefnemersnemers als andere belanghebbenden (zoals omwonenden).
- Met de vergunning onder de Omgevingswet voor het verondiepen van diepe plassen zal de voorbereidings- en besluitvormingsprocedure worden verzwaard. Dit stelt hogere eisen aan de voorbereiding. Hiermee zullen naar verwachting de 'gelukszoekers in de branche' worden ontmoedigd.
- Met een vergunningprocedure zal het voorbereidings- en besluitvormingsproces meer tijd vragen. Om in te kunnen spelen op vraag en aanbod kan het vanuit de markt wenselijk zijn om een vergunningsprocedure te versnellen.

Bouwstenen voor beleid

Bouwsteen 3: Overwogen kan worden om de provincie verantwoordelijk te maken voor de regie op het proces van ontgronden en verondiepen.

Bouwsteen 4: Bekijk de mogelijkheden om de gemeente een belangrijke rol te laten vervullen in het participatieproces. In dat verband is genoemd de participatieverordening in het kader van de Omgevingswet.

Argumentatie:

Ad.1.

De provincie en de gemeente ondervinden weinig handelingsperspectief. Daarnaast wordt de regelgeving als complex ervaren en zijn de bevoegdheden versnipperd. Door de regie neer te leggen bij de provincie kunnen de regionale belangen in het besluitvormingsproces naar verwachting beter worden meegewogen en zal de versnippering van de bevoegdheden verminderen.

Daarmee wordt de kans ook kleiner geacht dat door een bestuursorgaan (waterbeheerder) meerdere belangen worden gediend.

Ad.2.

Daarnaast kan worden beken of de gemeente een (regie)rol kan spelen in het participatieproces. Om zo de bewoners nog meer en beter te betrekken bij het planvormingsproces.

3. Natuur – Ruimtelijke ordening

- In het kader van een verondiepingsproject en de ruimtelijke ontwikkeling van een gebied zijn de natuur- en ecologische waarde belangrijke aspecten die in het ruimtelijke besluitvormingsproces moeten worden meegewogen.
- Om deze thema's een goede plek te geven in het hele besluitvormingsproces wordt het belangrijk gevonden dat in het kader van de voorbereiding van een initiatief een integraal plan wordt opgesteld, met een robuuste (wetenschappelijke) onderbouwing.
- Dit plan zou moeten worden getoetst aan een objectief ecologisch toetsingskader. Het plan zou daarvoor een duidelijke beschrijving moeten bevatten van de te realiseren eindsituatie en de daarmee te realiseren nieuwe ecologisch waarde.
- Wanneer een diepe plas is gelegen in een Natura 2000-gebied of een Natura 2000-netwerk moet ook rekening worden gehouden met de richtlijnen en criteria voor deze gebieden.
- Voor voldoende draagvlak en vertrouwen is het nodig dat belanghebbenden – waaronder omwonenden – de mogelijkheid hebben om te participeren in het planvormingsproces.

Bouwstenen voor beleid

De bouwstenen 1 en 3 geven al voor een groot deel invulling aan de versterking van het thema Natuur – Ruimtelijke ordening. Daar kan de volgende bouwsteen aan worden toegevoegd:

Bouwsteen 5: Overweeg de ontwikkeling van een objectief toetsingskader voor de beoordeling van de ecologische kwaliteit.

Argumentatie

Ontwikkeling van natuur en/of nieuwe ecologische waarde kan een reden zijn van een voorgenomen verondieping. Daarover heeft de heer Kuijken in zijn rapport al aangegeven dat ecologie evenwaardig (met het verdienmodel) moet worden beoordeeld. Ook de Tweede Kamer vraagt in een motie naar meetbare ecologische criteria.

4. Versterken regelgeving

- Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet (medio 2022) wordt de huidige meldingsplicht vervangen door een vergunning- en een mer-beoordelingsplicht. Hiermee wordt de regelgeving versterkt. Dit komt tegemoet aan de vraag om meer grip en sturingsmogelijkheden.
- De geschiktheid van een materiaal wordt in het kader van het Besluit bodemkwaliteit gebaseerd op de beoordeling van de chemische kwaliteit. Aangegeven is dat dit niet wil zeggen dat een materiaal voor elke functie of beoogde ontwikkeling geschikt is. Daarvoor zou je ook moeten kijken naar de fysische- en biologische kwaliteit van een materiaal en hoe deze kwaliteiten zich verhouden tot de beoogde ontwikkeling van een gebied.
- In het kader van de kwaliteitsborging in het bodembeheer (Kwalibo) wordt gewerkt met een publiek- en privaatstelsel. Dit stelsel roept vragen op over wie waarvoor verantwoordelijk is. Aangegeven is dat dit niet bijdraagt aan het vertrouwen in het stelsel. In dat verband is de rol van de certificerende instelling genoemd. Om dit moment loopt er een verbetertraject voor het kwalibo-stelsel.
- Er zijn zorgen geuit over hoe een gebied zich na een verondieping ontwikkelt; 'ontwikkelen de beoogde natuur- en of ecologische waarden zich wel in de gewenste richting?' Een nazorgverplichting in een vergunning zou mogelijk deze zorg kunnen wegnemen.
- Voor het vergroten van het vertrouwen is aangegeven dat de kwaliteit van het materiaal dat in diepe plassen wordt toegepast ook daadwerkelijk aan alle eisen voldoet en de kwaliteit ook in voldoende mate kan worden geverifieerd (toezicht). De monitoring van die kwaliteit en de traceerbaarheid van een materiaalstroom is in dat verband genoemd als aandachtspunt.

Bouwstenen voor beleid

Bouwsteen 6: Overweeg de ontwikkeling van een methode waarlangs het toe te passen materiaal niet alleen wordt getoetst aan de chemische kwaliteit, maar ook wordt bekeken of het materiaal en de structuur (fysisch en biologisch) past bij het beoogde gebruik of (natuur)ontwikkeling van het gebied.

Bouwsteen 7: Versterking van de kwaliteitsborging in het bodembeheer (hiervoor loopt op dit moment een verbetertraject).

Argumentatie:

Door partijen is aangegeven dat niet alleen de chemische kwaliteit maar ook de aard van het toe passen materiaal zou moeten passen bij de beoogde

ontwikkeling van een gebied en of natuurdoelen. Zo zal een moeraslandschap aan de bodem andere eisen stellen dan bijvoorbeeld schraal grasland.

5. Vergunningverlening, toezicht en handhaving

- De vergunning- en mer-beoordelingsplicht onder de Omgevingswet wordt gezien als een verbetering.
- Wel is opgemerkt dat het hele proces van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) transparant moet zijn voor elke betrokken partij.
- Verder is de suggestie gedaan – voor de intensivering van het toezicht – om per m³ toe te passen materiaal een toeslag te heffen.
- Er is verzocht om voldoende waarborgen binnen het VTH-stelsel om het proces van verondiepen op een goede manier te laten verlopen.
- Aangegeven is dat maatwerk hierbij een rol zou kunnen spelen. In dat verband is als voorbeeld genoemd het vormgeven van lokaal maatwerk met een Omgevingsverordening en of Omgevingsplan.
- Er is discussie gevoerd over de vraag of naast het voldoen aan de norm ook de herkomst van toe te passen materiaal van belang is. Hierover lopen de meningen uiteen.
- Er is aandacht gevraagd voor een intensivering van het toezicht en de handhaving. Het belang van het optreden bij excessen is genoemd. Daarnaast is gevraagd om meer fysiek publiek toezicht, naast administratief toezicht. Ook is verzocht om hiermee de zichtbaarheid te vergroten. Dit kan een positieve invloed hebben op de naleving.
- In het kader van het toezicht is ook aangegeven dat er grip moet zijn op de hele keten, vanaf het moment dat een partij zich ontdoet van een materiaal tot toepassing in een diepe plassen. Samenwerking in de keten tussen de handhavingpartners en voldoende regie kan hier op een goede manier aan bijdragen.
- Tenslotte is in het kader van de bevoegdheidsverdeling aandacht gevraagd voor de 'dubbele pet' die een waterbeheerder op kan hebben. Immers een waterbeheerder is onder de Omgevingswet verantwoordelijk voor de vergunningverlening en tegelijkertijd heeft een waterbeheerder belang bij voldoende afzetmogelijkheden voor baggerspecie (beheertaak).

Bouwstenen voor beleid

Bouwsteen 8: Onderzoek of onder de Omgevingswet (vergunningplicht) - aan de voorkant (voor verondiepen) - eisen kunnen worden gesteld aan het toe te passen materiaal en de herkomst.

Bouwsteen 9: Bekijk de mogelijkheden om de traceerbaarheid van de toe te passen grond en baggerspecie (kwaliteit) te verbeteren.

Bouwsteen 10: Onderzoek of de naleving kan worden verbeterd, door voldoende zichtbaarheid en betere samenwerking tussen handhavingspartners (handhavingsstrategie).

Bouwsteen 11: Bekijk de mogelijkheden om de kennis onder de toezichthouders te verbeteren en voldoende capaciteit vrij te maken voor het toezicht op de verondiepingsprojecten.

Argumentatie:

Voor het vertrouwen lijkt het van belang dat sprake is voldoende toezicht (intensivering) en betere samenwerking tussen handhavingspartners. Dit kan een positieve invloed hebben op de zichtbaarheid van de toezichthouders en de naleving door de bedrijven.

6. Rol van de markt

- Bij een beperkt aanbod aan materiaal en de realisatietermijn van (veelal 10 jaar) kan er druk ontstaan om projecten versneld af te ronden. Hierdoor kan het nodig zijn om materiaal over grote afstanden aan te voeren (bijv. het buitenland). Dit kan leiden tot vragen over de kwaliteit van het materiaal en de traceerbaarheid.
- Cascade heeft zelf een gedragscode opgesteld voor het verondiepen van een diepe plas (deze is als bijlage bij dit verslag toegevoegd). Met de gedragscode geeft Cascade voor haar leden invulling aan de algemene zorgplicht. Cascade vindt het van belang dat haar leden met de gedragscode op een goede en verantwoorde wijze invulling aan verondiepsprojecten. De gedragscode is een belangrijk initiatief en kan bijdragen aan het herstel van het vertrouwen.

Bouwstenen voor beleid

Bouwsteen 12: Zowel aan de kant van de overheid als het bedrijfsleven is er een verantwoordelijkheid om de randvoorwaarden voor verondieping op een goede manier vorm te geven. Om de kwaliteit van de projecten te verbeteren en het vertrouwen te herstellen heeft Cascade voor haar leden een gedragscode ontwikkeld. Bekijk of voor deze gedragscode een breed draagvlak kan worden georganiseerd.

Bouwsteen 13: De innovatiekracht van de markt kan bijdragen aan verbetering van het proces van ontgronden en verondiepen. Onderzoek of er in de regelgeving ruimte is of introduceer incentives om deze innovatiekracht te vergroten.

Argumentatie:

Verbeteringen in het proces van ontgronden en verondiepen zijn niet alleen gebaat bij meer regels en scherper toezicht. Belangrijk is dat publieke en private instanties samenwerken aan ontwikkeling en versterking van het vertrouwen. Daarbij is het van belang dat de sector zelf kaders stelt voor een verantwoord proces van verondiepen, Cascade heeft dit voor haar leden gedaan met een gedragscode. Daarnaast is innovatie – en de daarvoor noodzakelijke randvoorwaarden – van belang.

Derde bestuurlijke dialoog 'beleidsonderzoek diepe plassen'

9 december 2021

Verslag

Versie 01, 27 januari 2022

Definitief

Op 9 december jl. heeft u samen met andere bestuurders, directeuren en vertegenwoordigers van belangenverenigingen deelgenomen aan de derde bestuurlijke dialoog in het kader van het beleidsonderzoek verondieping diepe plassen. De dialoog stond in het teken van verdiepen en toetsen van bouwstenen met het oog op herijking van het beleid voor de verondieping. De dialoog heeft plaatsgevonden op 9 december 2021 – digitaal via Teams. De bijeenkomst stond onder leiding van dagvoorzitter [REDACTED]. Er is gewerkt in drie groepen en twee gespreksrondes. Per gespreksronde is in elke groep één thema met bouwstenen besproken, totaal zes thema's. De resultaten per thema zijn plenair gepresenteerd, besproken en aangescherpt. De basis voor de dialoog vormde de notitie 'Toelichting, thema's en bouwstenen, d.d. 9 december 2021', die als bijlage aan alle deelnemers vooraf is verzonden.

Dit verslag beschrijft de resultaten van deze dialoog, aan de hand van de inleiding en de zes besproken thema's:

1. Nut en noodzaak van verondiepen.
2. Governance/regie.
3. Natuur – Ruimtelijke Ordening.
4. Regelgeving.
5. Vergunningverlening, toezicht en handhaving.
6. Rol van de markt.

Inleiding

Het samenhangend overzicht en analyseresultaten bestuurlijke dialoog rondes 1 en 2 zijn gepresenteerd. Naar aanleiding van deze presentatie zijn door individuele deelnemers de volgende opmerkingen gemaakt:

- De gedragscode grondstoffenwinning is van brancheorganisatie Cascade. Deze vertegenwoordigt de bouwgrondstoffensector, en niet 'de hele markt'. De gedragscode is bedoeld voor het proces van winnen en vervolgens herinrichten/ reconstructie.
- In het thema 'Governance' wordt de centrale landelijke regie gemist.
- De overheid is ook onderdeel van 'de markt', vanwege haar verantwoordelijkheid voor de opdrachten en de voorwaarden waaronder werken plaatsvinden. Men vraagt aandacht voor de rol van de overheid als opdrachtgever.
- Verder is aandacht gevraagd voor de keten als geheel. De overheid moet eerder een rol nemen in de keten, en daarmee ook technieken bij het ontgraven en leveren van grondpartijen stimuleren.
Dus niet alleen op het moment van toepassen van grond/bagger, maar ook op het moment van ontgraven daarvan en de mogelijkheden die er dan zijn voor kwaliteitsverbetering (gebruik van een zeef/ bodemvreemd materiaal).
- Geef aandacht aan de namen die aan de kwaliteitsklassen voor grond zijn toegekend. Als voorbeeld werd genoemd de term klasse 'industriegrond'. Daar zouden we een andere naam voor moeten zoeken. De huidige benaming wekt verkeerde associaties.
- De strakke realisatietermijn – veelal 10 jaar – heeft ook een grote invloed op de import. Wanneer die termijn zou worden opgerekt en daarmee sprake zou zijn van wat meer

flexibiliteit, dan kan dit een gunstig effect hebben op het 'vraagstuk van de import van grond/bagger'.

- De instrumenten onder de Omgevingswet zijn nog 'theoretische instrumenten'. Het kost tijd om visies, plannen en verordeningen aan te passen. Dit is dus niet 'een snelle knop' waar je aan kan draaien. Het gebruiken ervan is ingewikkeld en complex. Daarom kan ook ondersteuning wenselijk zijn, bijvoorbeeld het IPO en de VNG.
- In het verslag van ronde 2 zijn goede voorbeelden genoemd. De Markerwadden wordt hierbij genoemd. Bij dit project is echter discussie ontstaan over het toepassen van een (beperkte) hoeveelheid granuliet, en daarom minder passend als 'goed voorbeeld'.
- Tijdens een vorige bijeenkomst is ook het 'projectbesluit' als mogelijk te gebruiken instrument voor regie genoemd. Verzocht is om hier aandacht aan te besteden.

Thema nut en noodzaak

Door deelnemers aangegeven punten

- Er is (tot voor kort) nut en noodzaak gesignaleerd aan zowel de vraag- als aanbodkant van grond. Verder zijn er nieuwe opgaven die van invloed kunnen zijn op de nut en noodzaak van het verondiepen: bijvoorbeeld warmte/koude opslag of locatie voor zonnepanelen. Nut en noodzaak verandert dan ook in de tijd.
- Het verdienmodel voor de markt zit niet in de verondieping, maar in winning van zand en grind.
- Het is de vraag voor welke functie(s) wij de diepe plassen willen bestemmen.
- Het afzetkanaal voor baggerspecie blijft heel belangrijk. Maar wel onder de voorwaarde dat de kwaliteit van grond en water worden geborgd.
- Het is belangrijk dat we goed blijven kijken naar de kwaliteit van het materiaal. Daarbij moeten we niet alleen kijken naar chemische samenstelling van het toe te passen materiaal, maar ook naar biologische en fysische samenstelling van het materiaal.
- We moeten omdenken: niet alleen kijken naar wat niet kan, maar ook onderzoeken wat de kansen zijn van en voor verondieping, en voor hergebruik (bijvoorbeeld het bewerken van bagger waardoor nieuwe toepassingen ontstaan).
- Het belang van duidelijke doeleisen is benadrukt en verzocht is om het 'hoe' over te laten aan de markt.
- De integrale basis voor het afwegen van verondiepen en daarmee het vaststellen van de nut en noodzaak wordt als goede bouwsteen gezien.
- Ten aanzien van het volumebeleid is het volgende opgemerkt:
 - o Zijn er intelligente andere toepassingen voor grondstromen? Zorg voor vernieuwing, dan hoef je minder grond toe te passen in diepe plassen.
 - o Goed kijken naar de randvoorwaarden die voor dit volumebeleid gaan gelden, inclusief Europese regelgeving.
 - o Richt het volumebeleid zo in dat de CO₂-uitstoot - bij ontgraven, transport en toepassen – wordt meegewogen en verminderd.
 - o De herkomst van grondstromen moeten duidelijk zijn.
 - o Het volumebeleid moet ook helpen om misbruik van de regels in Nederland te voorkomen.
 - o Bij vraag en aanbod op landelijk niveau:
 - Is er straks nog voldoende grond? Zijn we nog zelfvoorzienend?
 - Welke grondvraag heeft de BV Nederland op termijn? Hier ligt een rol voor de landelijke overheid. Zijn we in staat om vraag en aanbod op langere termijn op elkaar af te stemmen?
 - Beschouw daarbij ook de vraag 'wat we kwijt moeten'.
 - o De wens tot volumebeleid is door een aantal deelnemers benadrukt. De invulling daarvan dient nog uitgewerkt te worden en kent nog diverse uitwerkingsvragen.

Beoogde bouwstenen

Uit de bestuurlijke dialoog volgen de volgende bouwstenen:

- De basis voor een goede besluitvorming moet worden gevormd door een integrale afweging waar stakeholders bij zijn betrokken. Belangrijke uitgangspunten hierbij zijn de beoordeling van de natuurwaarden, de ruimtelijke- en ecologische kwaliteit en het regionale aanbod van grond en baggerspecie. Lokaal maatwerk is een belangrijk aandachtspunt.
- Onderzoek de mogelijkheid om volumebeleid te ontwikkelen zodat vraag en aanbod beter met elkaar in balans zijn.

Thema governance

Door deelnemers aangegeven punten

- Een aantal deelnemers heeft de wens herbevestigd om de provincie meer handelingsperspectief te geven door het laten vervullen van een regisseursrol.
- Hoe en in welke vorm vraagt om nadere uitwerking en afwegen.
- Hierbij moet ook voldoende aandacht zijn voor de benodigde kennis en capaciteit.
- Daarnaast heeft een aantal deelnemers aangegeven dat de gemeente een belangrijke rol kan vervullen bij de participatie van belanghebbenden. Het is overigens niet de intentie om de gemeente(raad) een besluitvormende rol te laten vervullen.
- Het Rijk zou vanuit haar systeemverantwoordelijkheid aandacht kunnen besteden aan; gelijk speelveld, normering, wet- en regelgeving, inzicht in grondstromen, volumebeleid, etc.
- Daarbij misschien ook een landelijke lijst opstellen met kansrijke, wenselijke locaties voor verondieping.
- Let bij de bouwstenen ook op of deze mogelijk botsen met Europese regelgeving, bijvoorbeeld de 'Europese Verordening Overbrengen Afvalstoffen' (EVOA) en 'Kaderrichtlijn Water' (KRW).
- Hebben we wel voldoende zicht in vraag en aanbod? En misschien moeten we de aanpak rigoureus omdraaien en eerst afschalen: eerst bezien waar grond vrijkomt, dan pas locaties daarbij zoeken en daar vervolgens regie opzetten.
- De vraag om regie en afstemming op vraag en aanbod, en daarin interveniëren, is primair een politieke vraag. In welke mate willen we interveniëren in deze markt? Als dat helder is, kan volumebeleid worden vormgegeven.
- Over het volumebeleid hebben een aantal deelnemers verder aangegeven dat het onderdeel zou moeten zijn van de governance. De invulling daarvan dient nog uitgewerkt te worden en kent nog diverse vragen.
- Leidraad is bouwen aan vertrouwen: op het einde toetsen of we daarvoor nu een stap hebben gezet?
- Voorkeur is uitgesproken voor het toepassen van gebiedseigen materiaal in een diepe plas. Volumebeleid op lokaal/regionale schaal kan dit ondersteunen?
- Afhankelijk van de rol die de provincie krijgt als regisseur, kan een provincie een rol spelen bij het creëren van overzicht of de ontwikkeling van een strategie. Uitgesproken is door een aantal deelnemers dat het bevoegd gezag alsdan bij de waterbeheerder zou moeten blijven.

Beoogde bouwstenen

Uit de bestuurlijke dialoog volgen de volgende bouwstenen:

- Overwogen kan worden om de provincie verantwoordelijk te maken voor de regie op het proces van ontgronden en verondiepen.
- Bekijk de mogelijkheden om de gemeente een belangrijke rol te laten vervullen in het participatieproces. In dat verband is genoemd de participatieverordening in het kader van de Omgevingswet.

Om de regie op de keten te versterken zijn onder meer de volgende opties denkbaar (van ingrijpend naar minder ingrijpend):

- Bevoegd gezag overdragen van de waterbeheerder (Rijkswaterstaat of Waterschap) naar de provincie.
- De provincie een coördinerende regierol geven.
- Het opstellen van een convenant of gedragscode waarin publieke en private partners samen afspraken maken over de wijze waarop er met verondiepingsprojecten moet worden omgegaan.
- Per project instellen van een bestuurlijke stuurgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van verschillende overheidspartijen, die adviseert over de plannen voor verondieping en tevens toeziet op de uitvoering hiervan.

Thema natuur-ruimtelijke ordening

Door deelnemers aangegeven punten

- De kwaliteit van het toe te passen materiaal is van groot belang.
- Soms kan verondieping vanuit natuurwaarde zeker een functie hebben. Het gaat daarbij om een combinatie van het materiaal en de toepassing vanuit een breder ecologisch perspectief. Een afwegingskader kan daarbij behulpzaam zijn
- De Natuurbeschermingswet is goed toetsingskader
- STOWA heeft meetlat opgesteld dat goed als kader gebruikt kan worden; er ligt wellicht meer op de plank dan we ons beseffen.
- Er is zijn veel kaders op het gebied van natuur/ecologie. Maar hoe geef je deze juridische status?
- Is de natuur die we ontwikkelen klimaatbestendig? Zijn we hier niet te veel op een traditionele wijze mee bezig?
- Op zand- en grindwinning is landelijke regie nodig om te voorkomen dat we over een aantal jaren onvoldoende bouwstoffen hebben.
- Als we zelfvoorzienend willen worden, moeten we de alternatieven en de consequenties daarvan ook goed afwegen.
- Er moet een landelijke strategie zijn, een regionale regie en BG bij de waterbeheerders.
- Deelnemers geven aan dat zij de integrale afweging als basis voor de planvorming passend vinden, evenals de regiefunctie van de provincie (zie ook bij 'governance').
- Er wordt aandacht gevraagd voor de rol en noodzaak tot bouwgrondstoffenwinning.
- De noodzaak tot een objectief ecologisch toetsingskader wordt ondersteund, waarbij aansluiting kan/moet worden gezocht bij bestaande kaders en wetgeving.

Beoogde bouwstenen

Uit de bestuurlijke dialoog volgen de volgende bouwstenen:

- De basis voor een goede besluitvorming moet worden gevormd door een integrale afweging waar alle stakeholders bij zijn betrokken. Belangrijke uitgangspunten hierbij zijn de beoordeling van de natuurwaarden, de ruimtelijke- en ecologische kwaliteit en het regionale aanbod van grond en baggerspecie. Lokaal maatwerk zou daarbij voorop moeten staan.
- Overwogen kan worden om de provincie verantwoordelijk te maken voor de regie op het proces van ontgronden en verondiepen.
- Overweeg de ontwikkeling van een objectief toetsingskader voor de beoordeling van de ecologische kwaliteit.

Thema versterking regelgeving

Door deelnemers aangegeven punten

- Deelnemers geven aan dat de huidige regelgeving versnipperd is, complex en moeilijk te interpreteren.
- De Omgevingswet biedt meer mogelijkheden. Kennisontwikkeling is op dit vlak nodig, inclusief de noodzakelijke ondersteuning.
- Bij de voorbereiding van een project moet er meer aandacht komen voor de voorbereidende werkzaamheden. Een integrale afweging is per project nodig, waarbij er voldoende aandacht is voor een brede belangenafweging.
- De natuurontwikkeling zou binnen die afweging een leidend principe moeten zijn.
- Het zou vooral een regionale afweging moeten zijn met in hoofdzaak toepassing van gebiedseigen materiaal.
- De provincie stelt in dat verband voor om te komen tot één alles omvattende Omgevingswetvergunning. Dit is wellicht een ingewikkelde discussie, maar draagt wel aan een heldere besluitvorming. De provincie stelt voor om de provincie hiervoor het bevoegd gezag te maken.
- Ook is gevraagd om de mogelijkheden van het projectbesluit of de coördinatieregeling verder te onderzoeken.
- Verder zijn de deelnemers van mening dat met de regelgeving de import moet worden beperkt. Het verdienmodel staat nu te veel voorop. Ook de opdrachtgever kan invloed uitoefenen op de herkomst van het toe te passen materiaal.
- Daarnaast is gevraagd om de normstelling af te stemmen op de KRW-doelen.
- Ook is gevraagd om de kwaliteit van het toe te passen materiaal te koppelen aan de functie van een plas (bijv. recreatie) of de beoogde ontwikkeling van een gebied (bijv. natuur).
- De suggestie is gedaan om op het certificaat naast de kwaliteit ook aan te geven voor welke toepassing een materiaal geschikt is.
- Deelnemers stellen voor de toetsing van de kwaliteit van het toe te passen materiaal te verbreden naar meer dan alleen de milieuhygiënische aspecten, zoals ecologie, herkomst, functie, toepassing, e.d.
- In lijn met het gestelde onder 'governance' hebben deelnemers de wens om de regiefunctie bij de provincie neer te leggen. Daarin is het een optie om bevoegdheid en vergunningen te bundelen, en/of gebruik te maken van de coördinatieregeling en/of projectbesluit. Ook kan daarbij gekeken worden naar de complexiteit van de regelgeving.
- De benodigde versterking van de kwaliteitsborging in het bodembeheer wordt door de deelnemers ondersteund.

Beoogde bouwstenen

Uit de bestuurlijke dialoog volgen de volgende bouwstenen:

- Overweeg de ontwikkeling van een methode waarlangs het toe te passen materiaal niet alleen wordt getoetst aan de chemische kwaliteit, maar ook wordt bekeken of het materiaal en de structuur (fysisch en biologisch) past bij het beoogde gebruik of (natuur)ontwikkeling van het gebied.
- Versterking van de kwaliteitsborging in het bodembeheer (hiervoor loopt op dit moment een verbetertraject).

Thema Vergunningverlening, toezicht en handhaving

Door deelnemers aangegeven punten

- De bouwstenen voor het VTH worden ondersteund. In verband met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is hier nog wel onderzoek naar nodig.
- Door deelnemers is aangegeven dat er toezicht op de hele keten moet zijn. De overheid moet ook zicht hebben op de locaties waar de grond en baggerspecie vrijkomt en ook de kwaliteit daarvan.
- De handhavingpartners kunnen samen met de branche kijken naar de grootste risico's in de keten en daarop het toezicht intensiveren.
- Binnen het beheergebied van een waterschap komt het verondiepen van een plas veelal zeer weinig voor. Voor de beoordeling van een vergunningaanvraag of melding is specifieke kennis nodig. Om dit goed te doen moet voldoende kennis en capaciteit beschikbaar zijn. Dit is moeilijk op te bouwen. Daarom lijkt het een goed idee om kennis te bundelen, door bijvoorbeeld gebruik te maken van een flexibele poel. Dit kan ook door deze taak onder te brengen bij een Omgevingsdienst. Suggestie is gedaan om het bij één Omgevingsdienst onder te brengen.
- Daarnaast is het belangrijk om kennis en ontwikkelingen te delen tussen de handhavingpartners.
- Op dit moment is er geen maatlat voor de beoordeling van een lozingsactiviteit. Deze zou moeten worden ontwikkeld.
- Ook is verzocht om een op de KRW afgestemd toetsingskader.
- Verder is er behoefte aan één alles omvattende regisseur.
- Voor het toezicht is voldoende financiële dekking nodig. Ook als het toezicht wordt geïntensiveerd. De waterschapsheffing en de leges voor de vergunningen zijn voldoende dekkend voor het VTH.
- Voor kwalitatief goed toezicht is ook voldoende informatie noodzakelijk. Daarom is voorgesteld om een centraal informatiepunt te ontwikkelen (bij DSO) voor de registratie van de grondstromen. Dit in verband met de traceerbaarheid en het toezicht op de grondstromen. Voor het toezicht en de beoordeling van de kwaliteit is o.a. informatie over de herkomst van belang.
- Grondstromen kunnen ook digitaal worden gevolgd. Ter overweging om zo een systeem voor grondstromen te ontwikkelen.
- De definitie voor bodemvreemd materiaal wordt als onduidelijk ervaren (met name het begrip 'sporadisch').
- Verder is aandacht gevraagd voor de kosten, immers als de kwaliteitscriteria worden aangescherpt dan zal dit de bedrijven kostenverhogend werken.
- Ook is aandacht gevraagd voor de kant van de opdrachtgever. In veel gevallen is de overheid de opdrachtgever. Ook de opdrachtgever kan eisen stellen aan het toe te passen materiaal, kwaliteit, etc.
- Bijzondere aandacht is gevraagd voor de import van grondstromen. Hiervoor is samenwerking tussen de lidstaten noodzakelijk.
- In het kader van het toezicht zijn alle partijen (en samenwerking) van belang, onder het motto 'deel wat je doet en hoor wat er gebeurt'.
- Voor de bedrijven is het van belang dat er bij nieuwe regelgeving voldoende overgangsrecht is en de bedrijven zich op de nieuwe regelgeving kunnen voorbereiden.
- Verder is ook nog aangegeven dat de sector zelf het imago kan verbeteren door goede voorbeelden uit te dragen.
- Tenslotte is aandacht gevraagd voor de kennis en informatiepositie van Bodem+. Bodem+ heeft al veel inzicht in grondstromen. Weet iedereen dat wel?
- Bij besluiten over wel of niet verondiepen ook kijken naar de (milieu)impact van alternatieven om de grond elders toe te passen.

- Mobiele traceerbaarheid van grondstromen – ‘in the cloud’ en voor iedereen zichtbaar – toepassen.
- Deelnemers stellen de volgende aanvullingen voor:
 - Expliciete aandacht voor het ontwikkelen en delen van de benodigde kennis in de gehele VTH-keten.
 - Een helder en afgestemd toetsingskader (link met eerdere bouwstenen), inclusief afstemming KRW en kader voor toetsen van lozingen.
 - Voldoende middelen voor het realiseren van de bouwstenen.
 - Voldoende aandacht voor het inzicht en traceerbaarheid van grondstromen, met gebruikmaking van nieuwe technologieën daarvoor.

Beoogde bouwstenen

Uit de bestuurlijke dialoog volgen de volgende bouwstenen:

- Onderzoek of onder de Omgevingswet (vergunningplicht) - aan de voorkant (voor verondiepen) - eisen kunnen worden gesteld aan het toe te passen materiaal en de herkomst.
- Bekijk de mogelijkheden om de traceerbaarheid van de toe te passen grond en baggerspecie (kwaliteit) te verbeteren.
- Onderzoek of de naleving kan worden verbeterd, door voldoende zichtbaarheid en betere samenwerking tussen handhavingpartners (handhavingsstrategie).
- Bekijk de mogelijkheden om de kennis onder de toezichthouders te verbeteren en voldoende capaciteit vrij te maken voor het toezicht op de verondiepingsprojecten.

Rol van de markt

Door deelnemers aangegeven punten

- Wat is de prikkel in de keten die moet worden weggenomen?
- Noodzaak tot heldere regels, zelfregulatie en beter aanbesteden - samen vormgegeven door overheid en markt
- Er lijkt nog geen eenduidig beeld of gedragscode, certificering, beoordelingsrichtlijn, keurmerk, e.d. wenselijk is.
- Het gaat vooral om de interactie tussen ON en OG. Waar en hoever in de keten wil de overheid ingrijpen – eisen stellen. Dat maakt uit. Nu is de toetsing ‘end of pipe’
- End of pipe of eerder? En strenger aan het begin - dit werkt wel kostenverhogend. Past ook bij ontwikkeling in de bouw - steeds nauwkeuriger en circulair materiaal gebruik.
- Bodemvreemd materiaal en communicatie zijn de belangrijkste oorzaken.
- Werken aan imago, door participatie, communicatie, voorbeeldprojecten, klankbordgroep, transparantie.
- Innovatie ontstaat alleen als je het perspectief verbreed. Breder kijken in de keten en in het gebied.
- Dit vraagt ook ander aanbestedingsbeleid, minder op laagste kosten. Daarbij moeten overheid en markt samen optrekken om dit goed vorm te geven.
- Let ook op overgangsrecht voor lopende projecten.
- Bij een aantal deelnemers lijkt er geen behoefte te zijn aan een ketenbrede gedragscode.
- Deelnemers stellen dat het benutten van de kracht van de markt en het realiseren van de beleidsdoelstelling om een versterkt samenspel tussen overheid en markt vraagt, met daarbij aandacht voor aangepast aanbestedingsbeleid, brede blik om innovaties mogelijk te maken (zowel in het gebied als in de keten), werken aan imago en beeldvorming en overgangsrecht voor lopende projecten.

Beoogde bouwstenen

Uit de bestuurlijke dialoog volgen de volgende bouwstenen:

- Zowel aan de kant van de overheid als het bedrijfsleven is er een verantwoordelijkheid om de randvoorwaarden voor verondieping op een goede manier vorm te geven. Om de kwaliteit van de projecten te verbeteren en het vertrouwen te herstellen heeft Cascade voor haar leden een gedragscode ontwikkeld. Bekijk of voor deze gedragscode een breed draagvlak kan worden georganiseerd.
- De innovatiekracht van de markt kan bijdragen aan verbetering van het proces van ontgronden en verondiepen. Onderzoek of er in de regelgeving ruimte is of introduceer incentives om deze innovatiekracht te vergroten.

Slot

Gestelde vraag bij het slot van de bijeenkomst:

- Hebben we zicht op de beïnvloeding van het grondwater bij verondiepen en normoverschrijding daarbij? En wat is daar toelaatbaar? Zit dat ook in handelingskader pFAS?